

Bijeenkomst 2

Gespreksverslag bij ‘Wijzer met de meldcode’-thema’s:

Huiselijk geweld voorkomen Samenwerken

Aanwezige sectoren

- Onderwijs
- Jeugdgezondheidszorg
- Kinderopvang/gastouder
- Jeugdzorg/jeugdhulp
- Veilig Thuis

Functies aanwezigen

- Aandachtsfunctionaris
- Jeugdarts
- Intern begeleider
- Gastopvanghouder
- Zorgcoördinator

Vraagstuk 1

‘Risico’s en beginnende problemen in gezinnen worden onvoldoende in kaart gebracht. Hoe kan dat?’

Wanneer risico’s in de leefomgeving van kinderen in kaart worden gebracht en op de juiste wijze worden aangepakt, kan kindermishandeling mogelijk worden voorkomen. Daarom is stap 0 aan de meldcode toegevoegd: vroegsignalering van risico’s en het aanpakken van beginnende problemen om kindermishandeling te voorkomen. ‘Hoe kun je als professional vroegtijdig risico’s in een gezin in kaart brengen en wegen? Hoe kun je daarin goed samenwerken met andere ketenpartners?’

Het vraagstuk wordt door iedereen herkend.

In het kader van de opdracht van VWS om een brede reflectie op de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te organiseren, heeft Augeo Foundation i.s.m. LVAK in het najaar van 2022 vijftien online bijeenkomsten georganiseerd. Hierin zijn we met een (wisselende) groep professionals uit verschillende beroepsgroepen in gesprek gegaan. De centrale vraag in deze sessies: ‘Hoe gaan we om met de vraagstukken die in de dagelijkse praktijk aan de orde kunnen zijn?’. Per bijeenkomst ligt de focus op één of twee van deze vraagstukken. De uniforme vraag hierbij is: ‘Hoe kunnen we op basis van ervarings- en expertkennis professionals helpen te handelen bij dit dilemma?’

De ideale situatie

In de ideale situatie hebben alle professionals voldoende kennis om signalen vroegtijdig te herkennen. Daarnaast wordt het vragen om hulp als normaal gezien. Er wordt open met professionals gepraat over allerlei dingen waar je als gezin tegenaan kunt lopen. Hulp vragen wordt normaal – het is logisch dat je niet alles alleen kunt doen. Begeleiding is laagdrempelig, flexibel en preventief. Professionals bieden hulp en verwijzen niet door naar anderen op momenten dat de vraag eigenlijk bij een andere organisatie hoort. Professionals blijven lang bij een gezin betrokken. Hierdoor hebben zij beter zicht op wat er binnen een gezin speelt en zijn zij ook beter in staat om vroeg te signaleren. Naast professionals is de community beschikbaar om hulp te vragen. Ook hier wordt hulp of steun vragen de regel in plaats van de uitzondering. 'It takes a village to raise a child' wordt hier meerdere keren genoemd.

Drempels

Hoe komt het dat risico's en beginnende problemen in gezinnen onvoldoende in kaart worden gebracht? De volgende drempels worden genoemd:

- **Er moet continu aandacht voor zijn.** Er wordt gesteld dat iedereen het belangrijk vindt om te focussen op beginnende problemen, maar het is moeilijk om dit op de radar te houden. Het verzandt. Professionals willen wel, maar als er geen continue aandacht voor is, wordt er niet aan gedacht. Voorbeeld: als ouders bij jou als professional komen met financiële problemen, wordt er ook gekeken naar de kinderen. Kunnen zij bijvoorbeeld sporten of mee op schoolreisje? Dit gaat over praktische hulp. Er moet echter ook gekeken worden naar de risico's en het bespreekbaar maken hiervan. Daar gaat het mis, dat gebeurt niet.
- **Bespreekbaar maken van risico's en beginnende problemen met ouders.** Wat betreft ouders is er een grote angst om het verkeerd te doen. Professionals zijn zich bewust van de kwetsbaarheid van ouders. Opvoeders zijn kwetsbaar, omdat opvoeden heel persoonlijk is. We dragen de opvoeding niet met elkaar. Dat maakt het moeilijk om erin te mengen. Je wilt de plank niet misslaan. Het zou fijn zijn als opvoeders moeilijkheden thuis op een laagdrempelige manier, zonder meldcode, met een professional kunnen bespreken.

- **Normaliseren van moeilijkheden.** Elke ouder ervaart moeilijkheden. Je wilt ouders in een gesprek niet het gevoel geven dat zij het verkeerd doen. Je wilt hen de regie geven. Hierdoor krijgen ouders vertrouwen in de professional en krijg je makkelijk iets terug. Aan de andere kant is het belangrijk om risico's en beginnende problemen waar te nemen. Een opeenstapeling waarnemen is belangrijk, dus risico's en beginnende problemen moeten niet gebagatelliseerd worden. Professionals geven aan dit spanningsveld lastig te vinden.
- **Bespreekbaar maken van risico's en beginnende problemen met collega's.** Het is ook moeilijk om risico's en beginnende problemen bespreekbaar te maken met collega's. Met welke vragen kun je terecht bij elkaar? Hier heerst een gebrek aan kennis; niet iedereen weet voldoende wat risico's zijn. Ook heerst er een angst om het verkeerd te zien. 'Een andere collega zegt er niks over, dus zie ik het dan verkeerd?'

De weg naar de nieuwe werkelijkheid

De deelnemers is gevraagd wat zij als professional kunnen doen om de ideale situatie te realiseren.

- **Kennis en ervaringen delen.** Het delen van kennis en ervaringen met collega's binnen het team wordt meerdere keren genoemd. Als collega's onderling het onderwerp vaak bespreken, blijft het 'actueel' en verschuift het niet naar de achtergrond. Daarnaast krijgen alle collega's meer kennis, weet men beter waar je terecht kunt bij moeilijkheden én is het makkelijker om zelf een ervaring te delen. Het delen van positieve ervaringen wordt specifiek genoemd, omdat nu vaak de negatieve kant benadrukt wordt. Van de succeservaringen leer je waarom sommige dingen wél goed gaan.
- **Veel registreren.** Risico's en beginnende problemen registreren, omdat alleen op die manier een opeenstapeling van risico's zichtbaar wordt. Dit gebeurt nu te weinig.

Vraagstuk 2

‘Er zijn gezinnen die langdurige ondersteuning nodig blijven hebben. Hoe kan dat worden georganiseerd?’

Deze moeder blijft langdurig ondersteuning nodig hebben: haar licht verstandelijke beperking (LVB) is blijvend en in elke nieuwe levensfase van haar zoon komt zij nieuwe uitdagingen tegen. Ook als de situatie (weer) veilig is, kan die relatief snel weer uit balans raken. ‘Hoe kan langdurige ondersteuning voor dit gezin worden georganiseerd? Wat is daarvoor nodig en van wie? Hoe kan de veiligheid op lange termijn worden gemonitord?’

Er was alleen ruimte om de deelnemers te vragen naar hun ideeën over het realiseren van langdurige ondersteuning. ‘Wat is hiervoor nodig? Wat voor ideeën hebben de deelnemers hier over?’

- **Vaste personen die langere tijd met een gezin meelopen.**
- **Meer laagdrempelige hulp.** ‘Wat kan ik als goede buur doen om te helpen?’ En vanuit professionele hulp: je loopt een klein stukje mee om het gezin te helpen. Daarna focus je je op hoe je mensen die blijvend zijn (familie, buren, naasten) om een gezin heen kunt zetten. Zo kan er informele langdurige ondersteuning plaatsvinden.
- **Goede samenwerking met ketenpartners.** Het is belangrijk om goed helder te hebben welke verantwoordelijkheid/hulp jouw organisatie en andere organisaties kunnen bieden. Spreek hierbij duidelijk uit wat je van de ander verwacht. Korte lijntjes zijn wenselijk, zodat je elkaar snel kunt vinden en gezamenlijk een langdurige ondersteuning realiseert.

